

Nota van Inlichtingen 1

Referentie	VP22274	Datum	26 augustus 2022
Project	Europese aanbesteding Cyberoefening		

Nr.	Betreft	Vraag
1.	Taal aanbesteding	Is het een optie dat we ons voorstel in het Engels uitbrengen en dat ook de daadwerkelijk Crisisoefeningen in het Engels worden gehouden?
Antwoord	Nee, conform paragraaf 3.10 van het Selectieleidraad dient het verzoek tot deelname, de inschrijving en alle overige informatie volledig in de Nederlandse taal zijn opgesteld. Dit geldt tevens ook voor de uitvoering van de Cyberoefening.	

Nr.	Betreft	Vraag
2.	Selectieleidraad, Par 2.10 Beoordelings- commissie	Uit hoeveel personen bestaat uw beoordelingscommissie?
Antwoord	Het beoordelingsteam bestaat uit drie personen.	

Nr.	Betreft	Vraag
3.	Selectieleidraad, Par 4.1.2 – maatregelen kwaliteit – punt 2 ISO 27001	U stelt ISO 27001 of een vergelijkbare certificering als eis. Onze organisatie voert echter de activiteiten uit onder het Sox 404 Control Framework - dat voor een zeer belangrijk deel gebaseerd is op ISO 27001. Daarnaast doen wij alleen zaken met leveranciers / partners die op deelgebieden wel beschikken over bepaalde certificeringen zoals ISO 27001 of SOC1&2. Wij willen u vragen of u er mee akkoord gaat dat dit als gelijkwaardig wordt gezien en wij hiermee voldoen aan de gestelde eis.
Antwoord	Beoordeling van de geschiktheidseisen wordt uitgevoerd nadat u een verzoek tot deelname heeft ingediend. U wordt verzocht om schriftelijk te onderbouwen dat er sprake is van een gelijkwaardig document, waarbij u aantoont te beschikken maatregelen te nemen inzake informatie en databeveiliging.	

Nr.	Betreft	Vraag
4.	AVG	Met de nieuwe wetgeving inzake AVG nemen wij als Opdrachtgever onze verantwoordelijkheid en willen een AVG bijlage onderdeel laten uitmaken van iedere overeenkomst. Bent u bereid om na gunning een AVG bijlage onderdeel uit te laten maken van de overeenkomst? Indien gewenst kunnen wij deze aanleveren om met u te bespreken.
Antwoord	ICTU gaat er vanuit dat Gegadigde met AVG Bijlage een verwerkersovereenkomst bedoelt. ICTU zal tijdens de gunningsfase de concept dienstverleningsovereenkomst en tevens de concept	

	verwerkingsovereenkomst met de geselecteerde partijen delen. Indien u geselecteerd wordt voor de gunningsfase, wordt u in de gelegenheid gesteld hier vragen over te stellen en eventueel tekstvoorstellen voor te doen.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
5.	Selectieleidraad, Par 4.1.2 – maatregelen kwaliteit – punt 2 ISO 27001	Ten aanzien van de kwaliteitsborging inzake informatie en databeveiliging, gaan wij ervan uit dat de eigen beschrijving na gunning indien gewenst dient te worden overlegd en dat dit ook in het Engels mag. Is dit correct?
Antwoord	Nee, dit is niet toegestaan. Om aan te tonen dat u kunt voldoen aan de gestelde geschiktheidseis te beschikken over een geldig ISO 27001:2013-certificaat of gelijkwaardig dient u schriftelijke onderbouwing aan te leveren bij uw verzoek tot deelname. Conform paragraaf 3.10 van het Selectieleidraad dient het verzoek tot deelname, de inschrijving en alle overige informatie volledig in de Nederlandse taal zijn opgesteld.	

Nr.	Betreft	Vraag
6.	Selectieleidraad, Par 4.1.2 Referenties	U stelt dat referenties niet ouder mogen zijn dan drie jaar gerekend vanaf de datum dat het verzoek voor deelname is ingediend. Wij gaan ervan uit dat u hier bedoelt dat de opgegeven referenties in de afgelopen drie jaar dienen te zijn uitgevoerd. Is dit correct?
Antwoord	Uw aanname is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
7.	Selectieleidraad, par. 4.2, pag. 28, selectie criterium 1	U vraagt hoe ervoor kan worden gezorgd dat er live en online mee geoefend kan worden met de Cyberoefening zonder verstoringen van het proces. Wat verstaat u onder online mee-oefenen anders dan het simultaan oefenen uit de 5 ^e vraag van selectie criterium 1?
Antwoord	Met live mee-oefenen wordt het simultaan oefenen bedoeld. Er is geen verschil tussen beide begrippen. Punt 3 van Selectie criterium 1 gaat in op de wijze waarop u denkt dat simultaan oefenen niet zorgt voor verstoringen. Punt 5 van Selectie criterium 1 gaat in op welke wijze u denkt dat u het simultaan oefenen een plek krijgt binnen de Overheidsbrede Cyberoefening. Beide vragen mogen gecombineerd worden in uw antwoord, zolang op beide vragen antwoord gegeven wordt.	

Nr.	Betreft	Vraag
8.	Selectieleidraad, par. 4.2, pag. 28, selectie criterium 2	U vraagt wat volgens ons de belangrijkste lessons learned voortkomend uit uitgevoerde cyberincidenten. Wat bedoelt u met 'uitgevoerde cyberincidenten'? Uitgevoerde evaluaties na cyberincidenten of uitgevoerde cyberoefeningen?
Antwoord	Met cyberincidenten bedoelt ICTU de fictieve cyberincidenten die centraal staan bij uitgevoerde cyberoefeningen.	

Nr.	Betreft	Vraag
9.	Selectieleidraad, par. 4.2 selectie criterium 2	Voor de beantwoording van deze vraag stelt u 1 A4 ter beschikking. De vraagstelling betreft echter uit 4 subvragen. Om een gedegen antwoord mogelijk te maken en de leesbaarheid niet onnodig te beperken willen wij u vragen de beantwoordingruimte te verruimen naar 2 A4. Gaat u hiermee akkoord?
Antwoord	Akkoord. Het maximaal aantal pagina's voor beantwoording van selectie criterium 2 wordt verhoogd naar 2 A4.	

Nr.	Betreft	Vraag
10.	Selectieleidraad, Par 4.1.2 Referenties	In uw voorwaarden aan de kerncompetenties heeft u niet opgenomen dat ICTU niet als referent mag worden opgenomen, wij gaan er dan ook vanuit dat ICTU zelf als referentie kan worden opgevoerd voor kerncompetentie 1 en/of 2. Is dit correct?
Antwoord	Correct, ICTU mag als referent worden opgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
11.	1.2.1 (pagina 7)	In de tekst staat beschreven dat een volgende stap is het transformeren van kennis naar kunde en dat het vetrekpunt daarbij is het bieden van handelingsperspectief aan bestuurders, managers en medewerkers van de gehele overheid. Kunt u beknopt beschrijven waar concreet behoefte aan is als het gaat om het bieden van handelingsperspectief? Gaat het daarbij bijvoorbeeld ook om technisch operationeel handelingsperspectief?
Antwoord	Door middel van het aanbieden van een cyberoefening willen we handelingsperspectief bieden (weten wat te doen) aan bestuurders, managers en medewerkers. De crisistafel opereert op strategisch niveau. Handelingsperspectief voor technisch operationeel personeel is daarom buiten scope.	

Nr.	Betreft	Vraag
12.	1.2.2 (pagina 7)	Hoe ziet de opdrachtgever de gewenste interactiviteit tussen enerzijds het (passief) kijken naar een (gelegenheids)crisisteam en anderzijds organisaties die zelf (actief) simultaan deelnemen? Welke ideeën heeft de opdrachtgever (of BZK) hierin in de komende 2 tot 4 jaren? Hoe ziet de opdrachtgever (de rol van) het crisisteam in de toekomst?
Antwoord	Dit jaar (editie oktober 2022) wordt voor het eerst simultaan geoefend door andere overheidsorganisaties. Op dit moment zijn er 70+ aanmeldingen voor het simultaan oefenen. Afhankelijk van het succes van dit jaar zal het programma voor de volgende jaren worden samengesteld. Wanneer blijkt dat er voor een bepaald element geen animo meer is (bijvoorbeeld live meekijken) zal het programma hierop worden aangepast.	

Nr.	Betreft	Vraag
13.	1.2.2 (pagina 7)	In de tekst staat beschreven dat zelfstandige bestuursorganen en andere publieke en private organisaties niet tot de primaire doelgroep van de Cyberoefening behoren maar wel mogen deelnemen. Bij bullit twee - of eigenlijk derde punt in de opsomming - staat dat de Cyberoefening organisaties zelf in staat stelt om in hun eigen omgeving simultaan mee te oefenen. Welke organisaties worden hiermee bedoeld? Gaat het dan om de primaire doelgroep of ook de overige organisaties?
Antwoord	Het scenario wordt geschreven zodat deze inzetbaar is voor een oefening bij de primaire doelgroep. Overige organisaties zijn vrij om te kijken of zij dit scenario kunnen gebruiken voor een oefening binnen hun eigen organisatie.	

Nr.	Betreft	Vraag
14.	1.2.2 (pagina 8)	Onderdeel van de opdracht uitvoeren is "oefenregie tijdens het event". Klopt de aanname dat dit geen regie of coördinatie betekent op locatie van de deelnemende organisatie m.u.v. van de centrale locatie? En betreft oefenregie het leveren van alle benodigde oefenleiders?
Antwoord	Deze aanname is correct. De oefenleiders zorgen backstage voor een goed spelverloop, bijvoorbeeld d.m.v. het aanbieden van injects. De spelleider /host staat via een oortje in contact met de oefenleiders. Het leveren van de spelleider/host is buiten scope.	

Nr.	Betreft	Vraag
15.	1.2.2 (pagina 8)	Wat wordt bedoeld met 'eventuele tooling ter ondersteuning van de oefening'?
Antwoord	Denk hierbij aan tooling om de injects aan te bieden. Dit kan bijvoorbeeld een app/website/mailbox zijn waarop leden van de crisisteams (simultaan en centraal) hun injects kunnen ontvangen. De hardware (bijvoorbeeld tablets, beeldschermen, etc.) om deze injects te ontvangen bij de centrale oefening valt hier ook onder. Voor de exacte tooling maken wij graag gebruik van de expertise van de gegunde organisatie/opdrachtnemer.	

Nr.	Betreft	Vraag
16.	1.2.2 (pagina 8)	Onderdeel van de opdracht uitvoeren is 'Intensieve samenwerking met host en dagvoorzitter'. Hoeft de opdrachtnemer niet de host en dagvoorzitter te leveren? Wat is voor de opdrachtgever het verschil tussen de host, de dagvoorzitter en de oefenleiding?
Antwoord	Er is geen verschil tussen de host en dagvoorzitter. Zie voor de rol van oefenleiding het antwoord op vraag 14. Het leveren van de spelleider/host is buiten scope.	

Nr.	Betreft	Vraag
17.	1.2.2 (pagina 8)	<p>Onderdeel van de opdracht uitvoeren is 'evalueren van de oefening'.</p> <p>Betreft dit een procesevaluatie van de crisisaanpak of ook een inhoudelijke evaluatie van de ondernomen acties en genomen besluiten? Welke organisaties moeten worden geëvalueerd, het crisisteam (op locatie), de organisaties uit de primaire doelgroep en/of ook de overige organisaties?</p>
Antwoord	<p>De omschrijving op pagina 8 betreft: 'Het na afloop evalueren van de Cyberoefening inclusief het voorbereidingstraject.'</p> <p>ICTU doelt hiermee op het gezamenlijk evalueren van de werkzaamheden van opdrachtnemer/uitvoeren van de opdracht, waaronder het ontwikkelen en uitvoeren van de Cyberoefening. Het initiatief voor de evaluatie ligt bij de opdrachtnemer.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
18.	1.2.2. (pagina 7)	<p>Er wordt gesteld dat 'de doelgroep bestaat uit bestuurders en professionals'. De opzet van de Overheidsbrede oefeningen is daarmee met name gericht op het strategisch niveau van organisaties en het beheersen van de crisis.</p> <p>In hoeverre heeft de opdrachtgever de wens de tactisch-operationele laag vanuit een meer technisch scenario te laten oefenen? Voorziet de opdrachtgever hier wellicht een verschuiving / verandering in de komende 2 tot 4 jaar?</p>
Antwoord	<p>Dit is de komende twee edities niet aan de orde. ICTU organiseert de oefening naar behoefte en volwassenheid van de doelgroep. Mocht daar over drie tot vier jaar behoefte aan zijn dan kan dit aan de bestaande Cyberoefening worden toegevoegd, mits dit passend is binnen de scope en raming van de opdracht.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
19.	1.2.2. (pagina 8)	<p>Onderdeel van de scope is oplevering van een teaser/trailer. De logistiek hiervan staat niet expliciet benoemd bij het onderdeel 'Buiten scope'.</p> <p>Betekent dit dat de opdrachtnemer voor dit aspect wel verantwoordelijk is voor het geheel, zoals locatie, camera etc.?</p>
Antwoord	<p>De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het script, schieten van de beelden, de locatie en gehele uitvoering van deze video-productie. Er zijn beelden van de afgelopen oefeningen beschikbaar. De trailer duurt maximaal 1 minuut en moet vrij zijn van beperkingen in de vorm van gebruiksrecht en/of intellectueel eigendom. Belangrijk punt om rekening mee te houden is dat de video digitaal toegankelijk moet worden opgeleverd volgens de WCAG richtlijnen. Zie: Wat is WCAG? Digtogankelijk</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
20.	1.2.2. (pagina 8)	In de voorbereiding (i.c. de 'generale repetitie') is wellicht ook behoefte aan logistieke ondersteuning. Klopt de aanname dat voor de generale repetitie de opdrachtnemer geen verantwoordelijkheid voor logistieke ondersteuning heeft?
Antwoord	Dat klopt. Bij de generale repetitie oftewel de dry-run werken opdrachtnemer, ICTU en de verantwoordelijke voor de logistieke organisatie nauw samen om tot een professioneel eindresultaat te komen. De logistiek verantwoordelijke zorgt voor locatie, licht, geluid, techniek etc.	

Nr.	Betreft	Vraag
21.	1.2.3 (pagina 8)	Op welke elementen vindt de opdrachtgever het wenselijk dat verbetering en/of verandering plaatsvindt in de opzet, uitvoering en evaluatie van de overheidsbrede cyberoefening uit voorgaande edities, zodat die in een plan van aanpak meegenomen kunnen worden? Kunnen deze in de volgende fase van het traject gedeeld worden?
Antwoord	In het gunningsleidraad wordt een nadere omschrijving gegeven van de ambitie dit ICTU en BZK hebben voor de komende edities. ICTU zal niet specifiek ingaan op diverse elementen waar verbetering of verandering moet plaats vinden. ICTU maakt daarvoor graag gebruik van de expertise van de gegunde organisatie/opdrachtnemer.	

Nr.	Betreft	Vraag
22.	1.2.3 (pagina 8)	Er wordt gesproken over het 'voortzetten in de komende jaren'. In hoeverre staat de opdrachtgever toe de opdrachtnemer ruimte te geven om, op basis van kennis en ervaring van de opdrachtnemer, afwijkingen te doen van het voorgestelde format?
Antwoord	Het gaat hierbij om het voortzetten van het ontwikkelen en uitvoeren van een Cyberoefening zoals beschreven in de Selectieleidraad. Suggesties hierop kunnen in gezamenlijkheid worden besproken. ICTU neemt uiteindelijk de beslissing over het al dan niet overnemen van suggesties.	

Nr.	Betreft	Vraag
23.	1.4 (pagina 10)	In het onderdeel 'Buiten scope' worden ook cyberwebinars en cybermasterclass genoemd. Is er enige relatie tussen deze aspecten en de organisatie van de cyberoefening? Zijn er wederzijdse afhankelijkheden of randvoorwaarde waar op grond daarvan rekening mee gehouden moet worden?
Antwoord	Er is geen directe relatie tussen de webinars, de cybermasterclass en de cyberoefening. ICTU kan wel een beroep doen op het netwerk van Opdrachtnemer (K2, bladzijde 29 van de Selectieleidraad) voor de inhoudelijke invulling van de webinars en masterclass.	

Nr.	Betreft	Vraag
24.	4.1.2	Diverse keren wordt verwezen naar het 'hybride' karakter dat de organisatie van dit evenement moet bieden. Wat verstaat opdrachtgever onder een hybride oefening? Is het hybride karakter voornamelijk gericht op het bieden van een alternatief in geval van maatregelen, of wil men dat het evenement per definitie een hybride karakter heeft, waarbij (deelnemende) organisatie digitaal kunnen aansluiten?
Antwoord	Het evenement heeft per definitie een hybride karakter. Voor de invulling hiervan ziet ICTU graag de suggesties van hybride vormen in uw uitwerking van selectie criterium 1 terug.	

Nr.	Betreft	Vraag
25.	Referentieformulier (bijlage 3)	Op dit formulier zien wij "Omvang in regels broncode" en "Gehanteerd toetsingskader". Deze vragen lijken ons niet relevant in de context van deze aanbesteding. Kunt u dit toelichten of de vragen verwijderen?
Antwoord	De vragen zijn inderdaad niet relevant. Bij de Nota van Inlichtingen zal een nieuw format voor het indienen van Referenties (bijlage 3) worden toegevoegd. Het aangepaste format zal dan in de plaats treden van het eerdere verstrekte format.	

Nr.	Betreft	Vraag
26.	Selectie criterium 2 (p28)	De doelgroep bestaat in de eerste plaats uit bestuurders, managers en professionals van overheden, waarbij het belangrijk is dat het scenario aansluit bij de belevingswereld van deze betrokken partijen. Effectief crisismanagement rondom een cybercrisis kan alleen plaatsvinden als een organisatie de preventie & incident response op orde heeft, anders blijven er slechts een aantal dilemma's over voor de scenario's. In hoeverre wordt van de inschrijver verwacht ook feedback op de dilemma's te delen met de betrokken partijen na de crisioefening. Of is dit buiten scope?
Antwoord	ICTU doet een aanname dat u met dilemma's bedoelt: de keuzes die tijdens de oefening door de crisistafel worden gemaakt. Indien u hierop doelt, dan valt het delen van feedback op de dilemma's buiten scope.	

Nr.	Betreft	Vraag
27.	Selectie criterium 1 (p28)	De cyberoefening is een hybride evenement geworden met fysieke en digitale deelnemers. In de laatste vraag vraagt u in hoeverre het mogelijk is om simultaan mee te oefenen tijdens de hybride Cyberoefening. Is het ook toegestaan om in ons plan van aanpak de cyberoefening over de jaren te laten escaleren op zowel strategisch als tactisch en operationeel niveau? Of wenst u de scope voor de komende jaren alleen bij het strategisch niveau te houden? Naar ons inzicht kunt

		u met deze toevoeging de cyberoefening een echt hybride evenement maken met een strategische, tactische & operationele component. Waarbij naast de hypothetische oefening ook steeds meer praktische elementen worden toegevoegd in de loop der jaren.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 18. Uiteraard is het toegestaan dat in uw uitwerking van het Plan van Aanpak <u>ook</u> een langere termijn visie wordt gegeven op de Cyberoefening.	

Nr.	Betreft	Vraag
28.	1.2.2.	Wordt onder punt 3: dynamisch van karakter te zijn met deelnemers bedoeld degenen die aan het (gelegenheids-)crisisteam deelnemen of worden alle deelnemers (ook virtueel) bedoeld?
Antwoord	Met deelnemers worden de mensen bedoelt die actief met de oefening bezig zijn, centraal als gelegenheidscrisisteam dan wel simultaan binnen een overheidsorganisatie.	

Nr.	Betreft	Vraag
29.	1.2.2.	Welke precieze taken en voorzieningen worden uitgevoerd door de logistieke partner? Valt de host en dagvoorzitter onder de logistieke partner?
Antwoord	Een opsomming van de verantwoordelijkheden van de logistieke partner is te vinden in paragraaf 1.4. Buiten scope. De host/dagvoorzitter valt onder de verantwoordelijkheid van ICTU. Zie ook het antwoord op vraag 14.	

Nr.	Betreft	Vraag
30.	1.2.2 p. 8	Wat wordt precies bedoeld met <i>digitaal toegankelijk opgesteld en dat geschikt is voor overheden</i> ?
Antwoord	Daarmee wordt bedoeld dat het scenario dient te worden opgesteld aan de hand van de eisen van Digitale Toegankelijkheid (WCAG) en dat het scenario aanspreekt voor de belevingswereld van overheden om er zelfstandig mee aan de slag te gaan.	

Nr.	Betreft	Vraag
31.	1.2.2 p. 8	Kunnen wij de evaluaties met betrekking tot de Cyberoefening en het voorbereidingstraject van de afgelopen twee jaar ontvangen? Of anders in ieder geval de 'lessons learned'?
Antwoord	De lessons learned van 2021 en eerder zijn verwerkt in de Selectieleidraad. Bij gunning kunnen de lessons learned van de editie van 2022 worden gedeeld.	

Nr.	Betreft	Vraag
32.	Algemeen	Kunt u aangeven welke partij de voorgaande overheidsbrede cyberoefeningen ontwikkeld heeft?
Antwoord	ICTU acht het niet relevant om deze vraag te beantwoorden.	

Nr.	Betreft	Vraag
-----	---------	-------

33.	1.4	Klopt het dat de opdrachtnemer op geen enkele wijze inhoudelijke betrokkenheid heeft bij de cybermasterclasses, cyber magazine, opnemen van de cyberoefening etc.?
Antwoord	Dat klopt. ICTU kan wel een beroep doen op het netwerk van Opdrachtnemer t.b.v. de invulling van het programma van bijvoorbeeld de Masterclass (zie K2. Netwerkopbouw en inzet). Verder is opdrachtnemer niet betrokken bij de genoemde activiteiten.	

Nr.	Betreft	Vraag
34.	1.2.2 Overheidsbrede Cyberoefening	Mag deelnemer het scenario / de scenario's zelf bedenken of ontvangen wij een uit te voeren scenario van opdrachtgever of een richting waarin het scenario zich moet bevinden?
Antwoord	De opdracht van deze Europese aanbesteding betreft het <u>ontwikkelen</u> en uitvoeren van de Overheidsbrede Cyberoefening. Dit betekent dat opdrachtnemer verantwoordelijk is voor het aanleveren van het scenario en deze omzet in een script ten behoeve van de Overheidsbrede Cyberoefening	

Nr.	Betreft	Vraag
35.	2.5.1 Inlichtingen	De ervaring leert dat leveranciers vaak na de 1e Nota van Inlichtingen nog vragen hebben naar aanleiding van de antwoorden in die Nvl. Om die reden nemen Opdrachtgevers vaak nog een 2e vragenronde (en dus een 2e Nvl) op in de planning, Bent u bereid om voor deze nadere offerteaanvraag ook een 2e vragenronde in het proces op te nemen? Of wellicht zelfs een doorlopende vragenronde tot aan datum van inlevering waarbij opdrachtgever bepaalt of er al dan niet een antwoord op de vraag wordt gegeven?
Antwoord	Nee, in de selectiefase wordt geen tweede nota van inlichtingen toegevoegd. Echter, de gunningsfase kent wel een Nota van Inlichtingen waar vragen kunnen worden gesteld over hetgeen opgenomen in het gunningsleidraad én bijhorende bijlagen.	

Nr.	Betreft	Vraag
36.	1.2.6 Raming van de opdracht	U geeft aan dat de opdrachtwaarde geraamd wordt op € 85.000,- tot € 95.000,- exclusief BTW per jaar. Vraag 1: Hoe bent u tot deze raming gekomen? Vraag 2: Is dit het maximum bedrag? Of is dit een streefbedrag dat eventueel overschreden mag worden?
Antwoord	Het bedrag is gebaseerd op de raming van eerdere edities. Ja, dit betreft een maximale geraamde waarde en daarmee mag dit bedrag niet worden overschreden.	

Nr.	Betreft	Vraag
37.	Selectieleidraad 3.13	<p>Hier staat: "In geval van een beroep op de economische en financiële draagkracht van een derde, dient door middel van een ondertekende verklaring van de desbetreffende derde te worden aangetoond dat bij de uitvoering van de opdracht daadwerkelijk beschikt kan worden over de middelen van deze derde."</p> <p>Heeft ICTU een template voor deze verklaring? Of moeten we hiervoor een zelf opgestelde verklaring aanleveren?</p>
Antwoord	<p>Verstrek voor elke derde op wiens economische en financiële draagkracht een beroep wordt gedaan een afzonderlijk UEA-formulier met de informatie die wordt gevraagd in de afdelingen A en B van deel II C en deel III van het UEA-formulier. Dit formulier moet door de betrokken derden naar behoren worden ingevuld en ondertekend.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
38.	Selectieleidraad 4.1	<p>Hier staat: "De bewijsstukken dienen binnen zeven (7) kalenderdagen na het eerste verzoek te worden overgelegd."</p> <p>Geldt voor alle in paragraaf 4.1 genoemde bewijsstukken dat deze pas hoeven te worden ingediend na een verzoek daartoe van ICTU? Dus voor de garantstelling van de moedermaatschappij, de accountantsverklaring en de verzekeringsverklaring?</p>
Antwoord	<p>Gegadigde dient bij het verzoek tot deelname aan te leveren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingevuld en rechtsgeldig ondertekend Uniform Europees Aanbestedingsdocument; - Ingevlude Referenties ten behoeve van de Technische- en beroepsbekwaamheid; - Bewijs te voldoen aan de geschiktheidseis inzake het waarborgen van kwaliteit; - Bewijs te voldoen aan de geschiktheid inzake maatregelen voor informatie en databeveiliging; - Uw uitwerking van de Selectiecriteria. <p>Ter verificatie dient Gegadigde binnen zeven (7) kalenderdagen bewijsmiddelen na verzoek van ICTU te overleggen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een goedgekeurde accountantsverklaring; - Bewijs dat u passend verzekerd bent; - Uittreksel uit het handelsregister; - Gedragsverklaring aanbesteden; - Verklaring Inspecteur der Belastingen inzake betaling van de sociale verzekeringsbijdrage en belastingen; - Eventuele bewijsmiddelen inzake het UEA. 	

	Voor eisen aan bovenstaande documenten, verwijst ICTU u naar het Selectieleidraad.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
39.	Selectieleidraad 3.12	Hier staat: "Gegadigde(n) dient(en) door middel van een door de derde ondertekende verklaring aan te tonen dat bij de uitvoering van de overeenkomst ook werkelijk gebruik kan worden gemaakt van de benodigde middelen (kennis, personeel, materieel) van de desbetreffende derde". Heeft ICTU een template voor deze verklaring? Of moeten we hiervoor een zelf opgestelde verklaring aanleveren?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 37.	

Nr.	Betreft	Vraag
40.	Selectieleidraad 4.1.1	Bij de laatste bullet staat: "Indien met betrekking tot de financiële en economische draagkracht gebruik wordt gemaakt van de gegevens van de 'moedermaatschappij/holding', dan wel er sprake is van een geconsolideerde jaarrekening dient de Gegadigde een verklaring van de moedermaatschappij/holding te verstrekken waarin wordt verklaard dat de moedermaatschappij/holding zich onvoorwaardelijk garant stelt voor de door de dochtermaatschappij op zich te nemen verplichtingen en de eventuele schulden die uit de Overeenkomst voortvloeien". Volstaat een 403 verklaring voor dit doel? Indien nee, kunt u dat toelichten en aangeven wat u dan wel wens te ontvangen?
Antwoord	Een 403-verklaring volstaat, mits uit deze blijkt dat de moedermaatschappij/holding zich onvoorwaardelijk garant stelt voor de door de dochtermaatschappij op zich te nemen verplichtingen en eventuele schulden die uit de Overeenkomst voortvloeien.	

Nr.	Betreft	Vraag
41.	Selectieleidraad 3.9 en 4.4	Volgens par. 3.9 moeten wij het Uittreksel Kamer van Koophandel bij het verzoek tot deelneming indienen. Volgens par. 4.4 hoeft het Uittreksel KvK alleen te worden ingediend door Gegadigden die ICTU voornemens is te selecteren). Kunt u aangeven wanneer we het Uittreksel KvK (van hoofdaannemer resp. van onderaannemer) moeten indienen?
Antwoord	Dit is per abuis verkeerd opgenomen. Het uittreksel KvK/handelsregister dient na verzoek van ICTU binnen zeven (7) kalenderdagen te worden	

	aangeleverd. Het KvK nummer dient echter wel opgenomen te zijn in het UEA. Zie ook antwoord op vraag 38.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
42.	Selectieleidraad 4.1.2	Wanneer moeten we de in par. 4.1.2 genoemde kwaliteitscertificaten/-documenten (ISO9001, ISO27001 en VvT) indienen? Direct bij ons Verzoek tot deelname? Of pas na verzoek daartoe van ICTU (dus pas na voorlopige selectie)?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 38.	

Nr.	Betreft	Vraag
43.	Selectieleidraad Overheidsbrede Cyberoefening §4.1.2 Technische en beroepsbekwaamheid Kerncompetentie 1	De afgelopen jaren tijdens de pandemie heerste er maatregelen om de verspreiding van het COVID-19 virus te bestrijden. Hierdoor is de mogelijkheid om fysieke en/of hybride cyberoefeningen in de afgelopen drie jaar te houden ernstig beperkt. Gegadigde heeft bij het volgen van deze overheidsmaatregelen het welzijn en de gezondheid van participanten altijd vooropgesteld. Kunt u akkoord gaan met het aanpassen van het aantonen van kerncompetentie 1 via één referentie voor een 1 fysieke cyberoefening en één referentie voor een online cyberoefening?
Antwoord	Nee, hybride evenementen vergen een andere expertise en daarom acht ICTU het noodzakelijk om dit in een kerncompetentie te toetsen.	

Nr.	Betreft	Vraag
44.	Selectieleidraad Overheidsbrede Cyberoefening §1.2.4 Gewenste Situatie	Betreft de aanbestedingslooptijd, in hoeverre dient de cyberoefening aangepast te worden per jaar? Dient er per jaar een geheel nieuwe cyberoefening ontwikkeld te worden, of kan dezelfde versie opnieuw gebruikt worden?
Antwoord	Per jaar dient er een nieuw scenario en een nieuw script opgesteld te worden dat aansluit bij de actualiteit en waar verschillende overheden zich in herkennen.	

Nr.	Betreft	Vraag
45.	Selectieleidraad, §1.2.3, pp. 8	U benoemt de werkwijze sinds 2019, dat webinars voorafgaan aan de digitale cyberoefening. Heeft de inhoud van deze webinars een relatie met de aard en inhoud van de digitale cyberoefening? Zo ja, welke onderwerpen behandelen de cyberwebinars in 2022?
Antwoord	De webinars worden gehouden in het kader van de Overheidsbrede Cyberoefening. Dit betekent dat de Cyberoefening leidend is en bij het ontwikkelen van het scenario en script geen rekening gehouden hoeft te worden met de inhoud van de cyberwebinars. Ter informatie en voor de beeldvorming van het Overheidsbreed Cyberprogramma, zijn de webinars te vinden op www.weerbaredigitaleoverheid.nl	

Nr.	Betreft	Vraag
46.	Selectieleidraad, §1.2.2, eerste punt, pp. 7	U benoemt onder het eerste punt: "1. Een (gelegenheids) crisisteam centraal te stellen die een actueel en politiek relevant scenario doorleeft". Kan u nader duiden wat u precies bedoelt met een "politiek-relevant scenario"?
Antwoord	Dat het inspeelt op de politieke actualiteit en waar verschillende overheden zich in herkennen. Bijvoorbeeld: Citrix, ransomware en Log4J.	

Nr.	Betreft	Vraag
47.	Selectieleidraad, §1.2.3, pp. 8	U benoemt ""...een cyberincident ...past bij de taakstelling en verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK". De doelgroep betreft echter Waterschappen, Provincies en Gemeentes, die een grote breedte aan verantwoordelijkheden hebben. Mag het cyberincident ook gerelateerd zijn aan de taakstelling en verantwoordelijkheid van deze organisaties?
Antwoord	Dat mag, zolang het scenario relevant is voor de gehele doelgroep.	

Nr.	Betreft	Vraag
48.	Selectieleidraad, §1.2.4, pp. 9	U benoemt "Er worden verschillende experts ingebeld of bevroegd in de studio om ook de dynamiek te bevorderen". Is het de verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer om deze experts te identificeren en te regelen, of neemt Opdrachtgever dit voor zijn rekening?
Antwoord	Het regelen van experts blijft de verantwoordelijkheid van ICTU. Wel maakt ICTU graag gebruik van het netwerk van opdrachtgever. Zie hiervoor de voorzet van gunningscriteria 2. Netwerkopbouw en inzet.	

Nr.	Betreft	Vraag
49.	Selectieleidraad, §1.2.6, pp. 9	U benoemt de raming van de financiële omvang van de opdracht. Dienen wij deze bedragen als een niet te overschrijden budget te beschouwen?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 36.	

Nr.	Betreft	Vraag
50.	Selectieleidraad, §1.2.2, tweede punt, pp. 7	U benoemt "2. Organisaties zelf in staat te stellen om in hun eigen omgeving simultaan mee te oefenen met de Cyberoefening". In hoeverre dient Opdrachtnemer deze organisaties op de dag van Cyberoefening zelf van ondersteuning te voorzien?
Antwoord	Het fysiek ondersteunen op de dag zelf is buiten scope. Wel is Opdrachtnemer verantwoordelijk voor het leveren van de injects gedurende de simultaan oefening. Door opgedane ervaring kan de ondersteuning vanuit opdrachtnemer hiervoor worden uitgebreid.	

Nr.	Betreft	Vraag
51.	Selectieleidraad, §2.8, pp. 16	U benoemt dat de Selectiefase beoogt de markt terug te brengen naar 5 partijen die een inschrijving doen.

		Krijgen de geselecteerde partijen te horen welke andere partijen voor de gunningsfase zijn geselecteerd?
Antwoord	Ja, de selecteerde partijen worden benoemd in de communicatie inzake de voorlopige selectie.	

Nr.	Betreft	Vraag
52.	Selectieleidraad, §2.8, pp. 15	U benoemt het beoordelingsteam. Kan u ook aangeven wie in dit beoordelingsteam zitten (functies en expertises).
Antwoord	In het beoordelingsteam zitten twee inhoudelijk experts vanuit ICTU en één inhoudelijk betrokkene vanuit BZK.	

Nr.	Betreft	Vraag
53.	Selectieleidraad, §2.10, pp. 15	Is de beoordelingscommissie een synoniem voor het beoordelingsteam (zie §2.8)?
Antwoord	Ja, dit is een synoniem.	

Nr.	Betreft	Vraag
54.	Selectieleidraad, §4.2, pp. 28.	U benoemt het maximum aantal pagina's A4 (2) voor de uitwerking van Selectie criterium 1. Dit aantal pagina's is relatief klein gezien het aantal onderwerpen dat behandeld dient te worden, die wij graag in enige diepgang voor u uitwerken, zodat wij een onderscheidende inschrijving kunnen maken. Wij denken tevens dat u de kwaliteit van leveranciers beter kan vergelijken indien de uitwerking uitgebreider in. Staat u er voor open om het beschikbaar aantal pagina's uit te breiden naar 6 pagina's enkelzijdig A4?
Antwoord	Nee, wel is ICTU bereid dit op te hogen tot vier (4) A4 pagina's voor selectie criterium 1.	

Nr.	Betreft	Vraag
55.	Selectieleidraad, §4.3, pp. 28.	U benoemt het maximum aantal pagina's A4 (1) voor de uitwerking van Selectie criterium 2. Dit aantal pagina's is relatief klein gezien het aantal onderwerpen dat behandeld dient te worden, die wij graag in enige diepgang voor u uitwerken, zodat wij een onderscheidende inschrijving kunnen maken. Wij denken tevens dat u de kwaliteit van leveranciers beter kan vergelijken indien de uitwerking uitgebreider in. Staat u er voor open om het beschikbaar aantal pagina's uit te breiden naar 4 pagina's enkelzijdig A4?
Antwoord	Nee, wel is ICTU bereid dit op te hogen tot twee (2) A4 pagina's voor selectie criterium 2.	

Nr.	Betreft	Vraag
56.	Selectieleidraad, §4.3, pp. 28.	U benoemt Selectie criterium 2, als vereiste voor de uitwerking (eerste bullet): "Op welke wijze u denkt dat een crisisteam te werk gaat...". De formulering impliceert een feitelijke beschrijving van de huidige

		situatie. Wij denken dat u meer op zoek bent naar de visie van de Opdrachtnemer. Zijn wij juist in onze interpretatie dat u bedoelt "Op welke wijze u denkt dat een crisisteam te werk zou moeten gaan", maar wel in de context van de organisaties binnen de doelgroep, zoals functionarissen?
Antwoord	ICTU is op zoek naar een partij die een goed beeld heeft van de belevingswereld van de betrokken partijen. ICTU wenst terug te lezen dat Gegadigde een goed beeld heeft van hoe u denkt dat crisisteams te werk gaat bij de beschreven betrokken partijen (denk daarbij aan dilemma's, aanpak, opschalen en escaleren, complexiteit van beslissingen). Uiteraard staat het u vrij om <u>ook</u> aan te geven op welke wijze u denkt dat een crisisteam zou moeten werken.	

Nr.	Betreft	Vraag
57.	Selectieleidraad, §4.3, pp. 28.	U benoemt de voorzet voor de gunningscriteria. Kan u nader duiden wat u bedoelt met de termen "netwerk van de inschrijvende partij" en "netwerkpartijen".
Antwoord	Dit wordt in het gunningsleidraad helder gemaakt. Het gunningsleidraad wordt in de gunningsfase met de geselecteerde partijen gedeeld. Geselecteerden worden dan nogmaals in staat gesteld vragen te stellen middels een Nota van Inlichtingen.	

Nr.	Betreft	Vraag
58.	Bijlage 03 – Referentieformulier	U benoemt in het formulier de velden "Omvang in regels broncode" en "Gehanteerd toetsingskader". Deze velden lijken ons niet relevant voor onderliggende opdracht. Zijn wij juist dat wij deze velden kunnen negeren/kunnen vullen met "Niet van toepassing"?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 25.	

Nr.	Betreft	Vraag
59.	Selectieleidraad Overheidsbrede Cyberoefening §4.2 Selectie criterium 1	Hoe groot is de deelnemerspool van de cyberoefening en hoe zien jullie de interactie tussen de online en fysieke deelnemers? Worden er parallel verschillende sessies gehouden of is er één centrale sessie waarin publiek ook aan meedoet?
Antwoord	Op het platform zijn er circa 2100 aanmeldingen. Er zijn 70+ organisaties die zich hebben aangemeld voor het simultaan oefenen en er waren bij de editie 2021 rond de 500 live kijkers. ICTU vraagt bij Selectie criterium 1 een uitwerking hoe volgens Gegadigde de oefening het beste vormgegeven kan worden. Interactie tussen online en fysieke deelnemers en of er verschillende sessies worden gehouden zijn onderwerpen die daar uitgewerkt dienen te worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
60.	Selectieleidraad, §1.2.3, pp. 8	U benoemt dat de Cyberoefening sinds 2019 wordt uitgevoerd. Welke leverancier heeft u in voorgaande edities begeleid?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 32.	

Nr.	Betreft	Vraag
61.	Selectieleidraad, § 1.2.6, pp. 8	U benoemt de raming van de opdracht. Dienen wij deze raming als een maximale, niet te overschrijden budget te beschouwen, of staat het Opdrachtnemer vrij om een hoger bedrag te offren, wij denken namelijk dat dit noodzakelijk is?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 49.	

Nr.	Betreft	Vraag
62.	Verwerking persoonsgegevens (art. 14 ARVODI-2018)	Voor zover bij het verlenen van onze diensten persoonsgegevens worden verwerkt, beschouwt Opdrachtnemer zich als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Dit betekent dat Opdrachtnemer geen verwerkersovereenkomsten sluit met klanten. Achtergrond van dit standpunt is dat Opdrachtnemer haar diensten verleent als professioneel, onafhankelijk adviseur. Opdrachtnemer bepaalt volledig zelfstandig hoe zij haar werkzaamheden uit zal voeren, welke middelen zij daarbij gebruiken stelt zelfstandig haaradviezen op. Deze zelfstandigheid is essentieel voor Opdrachtnemer om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen blijven waarborgen. De verplichting om aanwijzingen van de klant op te volgen, zoals een verwerker dient te doen, doet inherent afbreuk aan de kwaliteit van de dienstverlening. Deelt u onze visie dat, nu Opdrachtnemer als verwerkingsverantwoordelijke geen instructies van Opdrachtgever zal krijgen inzake de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van voorliggende opdracht geen verwerkingsovereenkomst zoals bedoeld in art 14.2 ARVODI-2018 tot stand zal komen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	Niet akkoord. Indien de toekomstige Opdrachtnemer gegevens gaat verwerken op verzoek van ICTU, is Opdrachtnemer slechts aan te merken als verwerker en zal ICTU te allen tijde aangemerkt dienen te worden als Verwerkersverantwoordelijke. In dit geval zal dan ook een verwerkersovereenkomst worden opgesteld, zo ook verplicht is volgens de AVG en ook opgenomen in art. 14.2 ARVODI 2018. In het geval toekomstige Opdrachtnemer en ICTU aan te merken zijn als gezamenlijke verwerkersverantwoordelijken, zal een overeenkomstige verwerkersovereenkomst worden opgesteld.	

Nr.	Betreft	Vraag
63.	1.2.3 Huidige situatie	U geeft aan inzake de oefening van 2021: "De oefening heeft inmiddels een goed werkend format: er is een scenario van een cyberincident die de basis vormt voor de oefening." Is het de wens dat dit format ook voor de uitgevraagde oefeningen wordt gehanteerd en zal dit als onderdeel van de gunningsfase met de geselecteerde inschrijvers worden gedeeld?

Antwoord	Nee, het betreft de opdracht van opdrachtnemer om voor de komende edities zelf een scenario van een cyberincident te ontwikkelen.
----------	---

Nr.	Betreft	Vraag
64.	Referenties	U vraagt om diverse referenties. Integriteit en anonimiteit is in deze markt erg belangrijk. Zo willen veel klanten niet 'te koop lopen' met de gevoelige dienstverlening die ze bij ons afnemen. Zo willen bijvoorbeeld verschillende overheidspartijen zelf niet tekenen, terwijl hier in de referenties juist om gevraagd wordt. Wij willen deze integriteit en anonimiteit borgen voor onze klanten. Het schriftelijk en met contactgegevens opgeven van onze klanten is dan ook niet altijd mogelijk. Wij vragen u hierbij om referenties bij inschrijving in de selectiefase ook anoniem op te mogen geven. Inschrijver stelt voor om Opdrachtgever te voorzien van een referentiebeschrijving waarin Inschrijver globaal beschrijft waarom de referent aan de gestelde kencompetentie voldoet: en welke branche de referent opereert. Bijvoorbeeld overheid of vitale infrastructuur. Vervolgens biedt Inschrijver de mogelijkheid om bij beoordeling een verificatiegesprek te faciliteren met de inschrijver. Dit biedt opdrachtgever de gelegenheid om alle vragen aan de inschrijver te stellen aangaande de referentie(s) (geanonimiseerde cases). Gaat u hiermee akkoord?
Antwoord	Nee, niet akkoord. ICTU wil in staat gesteld kunnen worden om referenties na te gaan op juistheid, waaronder de tevredenheid van de referent.	

Nr.	Betreft	Vraag
65.	Paragraaf 1.2.4	In Paragraaf 1.2.4 wordt aangegeven dat het doel is voor 2 jaar een opdrachtnemer te contracteren voor het ontwikkelen en uitvoeren van de Cyberoefening met optioneel 2 maal één jaar. Gaat het om een verlenging van de opdracht, mogelijk 1 of twee jaar? En waar is de verlenging van afhankelijk?
Antwoord	<p>Ja, uw aanneme is correct. Het gaat om een initiële opdracht van twee jaar met mogelijk een verlenging van twee (2) maal één (1) jaar. Dit betekent een maximale looptijd van vier (4) jaar.</p> <p>De verlenging van de opdracht is in ieder geval afhankelijk van twee zaken: of de opdracht vanuit BZK aan ICTU wordt verlengd voor de uitvoering van het Overheidsbreed Cyberprogramma én of ICTU tevreden is over de uitvoering van de opdracht door opdrachtnemer. Uiteraard kunnen er andere zaken spelen die ICTU doen besluiten om de overeenkomst niet nader te verlengen.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
66.	Paragraaf 1.2.4	Gaat het om een cyberoefening die in ieder geval 2 keer (in twee jaar) herhaald wordt, of wordt per jaar een nieuwe oefening/scenario ontwikkeld?
Antwoord	Per jaar wordt een nieuwe oefening/nieuw scenario ontwikkeld dat inspeelt op een actueel thema.	

Nr.	Betreft	Vraag
67.	Paragraaf 1.4	U geeft aan dat alles wat niet expliciet in hoofdstuk 2.3 benoemd is, valt buiten de reikwijdte. Hoofdstuk 2.3 gaat over planning. Kan het zijn dat een ander hoofdstuk wordt bedoeld?
Antwoord	Dat klopt, hiermee wordt bedoeld: "Alles wat niet expliciet in paragraaf 1.1. tot en met 1.2.4. benoemd is, valt buiten de reikwijdte van deze aanbesteding."	

Nr.	Betreft	Vraag
68.	Pagina 12 Paragraaf 2.3	Er staat op pagina 12: "Gelegenheid tot het stellen van vragen en het indienen van eventuele bezwaren zo spoedig mogelijk na de mededeling van de <u>gunningsbeslissing</u> , maar uiterlijk 10 kalenderdagen na de datum van de mededeling van de selectiebeslissing". Wordt met gunningsbeslissing de selectiebeslissing bedoeld?
Antwoord	Dat klopt, hiermee wordt bedoeld de selectiebeslissing.	

Nr.	Betreft	Vraag
69.	Pagina 7 Paragraaf 1.2.2	In welke mate betreft de doelgroep óók bestuurders en professionals van de Rijksoverheid?
Antwoord	De primaire doelgroep zijn de bestuurders en professionals van de provincies, gemeenten en waterschappen. In de praktijk blijkt dat de bestuurder en professionals van de Rijksoverheid ook deelnemen aan de cyberactiviteiten.	

Nr.	Betreft	Vraag
70.	Pagina 7 Paragraaf 1.2.2	Hoeveel deelnemers worden bij de editie van 2022 verwacht? En wat verwacht de Opdrachtgever ten aanzien van de verdeling in fysieke en digitale deelnemers voor de komende 4 jaar?
Antwoord	Voor de Overheidsbrede Cyberoefening verwachten we bij de editie 2022 ongeveer 800 deelnemers waarvan maximaal 100 live aanwezig zijn in de studio. We gaan uit van een organische groei in de opvolgende edities.	

Nr.	Betreft	Vraag
71.	Pagina 7 Paragraaf 1.2.2	Is er vanuit de Opdrachtgever een voorkeur voor het thema of type scenario voor de Cyberoefening van 2023?
Antwoord	Nee, geen voorkeur. Als het maar een actueel thema is dat herkenbaar is voor de primaire doelgroep.	

Nr.	Betreft	Vraag
72.	Pagina 8 Paragraaf 1.2.2	Op pagina 8 staat dat het 'na afloop opleveren van het scenario (digitaal toegankelijk opgemaakt)' binnen de scope van de opdracht valt. Welke onderdelen van het scenario dienen beschikbaar gesteld te worden na afloop van de oefening?
Antwoord	Alle onderdelen zodat overheden het kunnen gebruiken voor een eigen oefening.	

Nr.	Betreft	Vraag
73.	Pagina 7 Paragraaf 1.2.2	Wat waren de verbeterpunten van de afgelopen editie van de Cyberoefening met betrekking tot bijv. de ontwikkeling van het scenario, de voorbereiding van de oefening en de uitvoering incl. tooling en samenwerking tussen betrokken partijen?
Antwoord	De lessons learned van 2021 en eerder zijn verwerkt in de Selectieleidraad. Bij gunning kunnen de lessons learned van de editie van 2022 worden gedeeld.	

Nr.	Betreft	Vraag
74.	Pagina 8 & 10 Paragraaf 1.1.2 & 1.4	In de selectiecriteria staat op pagina 10 dat afstemming met de Kerngroep buiten scope valt. Op pagina 8 staat dat Opdrachtnemer verwacht wordt deel te nemen aan overleggen met de kerngroepleden. Kan de Opdrachtgever verduidelijken wat verwacht wordt van de Opdrachtnemer in het al dan niet afstemmen met de Kerngroep?
Antwoord	De verwachting is dat opdrachtnemer samen met ICTU het inhoudelijke scenario met de kerngroepleden afstemt. Dit kan plaats vinden tijdens een overleg van de kerngroep, als het scenario is geagendeerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
75.	Pagina 9 Paragraaf 1.2.5	Waar zit de scheidslijn tussen de oefenregie en de logistieke regie tijdens de Cyberoefening?
Antwoord	In het Selectieleidraad is een opsomming gegeven voor waar opdrachtnemer verantwoordelijk is en daarnaast waarvoor de logistieke partner verantwoordelijk is. Dit vergt een nauwe samenwerking tussen opdrachtnemer en de nader te contracteren logistieke partner.	

Nr.	Betreft	Vraag
76.	Pagina 10 Paragraaf 1.4	Op pagina 10 staat dat de logistieke organisatie van de cyberoefening, te weten de locatiehuur, livestream, catering, deelnemersregistratie etc. buiten de scope van deze aanbesteding valt. Valt het verzorgen van het camerawerk en de camera regie binnen of buiten de scope van de opdracht?
Antwoord	Het verzorgen van het camerawerk en de cameraregie van de Cyberoefening valt buiten de scope van deze opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
77.	Pagina 10 Paragraaf 1.4	Het verzorgen van de livestream valt buiten de scope van de opdracht. Hoe wordt er zorg gedragen voor de

		juiste kwaliteit in alle aspecten van uitvoering waar de oefenregie voor verantwoordelijk is?
Antwoord	Van Opdrachtnemer wordt een goede samenwerking met de logistieke partner verwacht waardoor er gezamenlijk wordt gezorgd voor de juiste kwaliteit.	

Nr.	Betreft	Vraag
78.	Pagina 10 Paragraaf 1.4	Is de logistieke partij verantwoordelijk voor de technische ondersteuning en aanwezigheid van de benodigde apparatuur van het live event?
Antwoord	Ja, dat is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
79.	Pagina 10 Paragraaf 1.4	Betekent het uitvoeren van de oefenregie ook het uitvoeren van de benodigde totale 'show regie' in de voorbereiding en de uitvoering van het event?
Antwoord	ICTU doet een aanname dat u met 'show regie' de technische regie bedoelt. Nee, de technische regie is in handen van de logistiek verantwoordelijke.	

Nr.	Betreft	Vraag
80.	Aanbestedingsleidraad 1.2.5 Indeling in percelen	Opdrachtnemer is het oneens met de beschrijving dat de aanbesteding niet is opgedeeld in percelen. De opdracht omvat in onze ogen een samenhangend geheel op basis van de vraag maar de opdracht is zeker geen samenhangend geheel als je kijkt naar de verschillende producten en diensten die geleverd moeten worden. Is het alsnog bespreekbaar om de uitvraag in 2 percelen te verdelen zodat de opdrachtgever een betere prijs en kwaliteit ontvangt namelijk: o Beheer, onderhoud en doorontwikkeling bestaande platform; o Organiseren van de fysieke, hybride en digitale events.
Antwoord	Uw vraag heeft geen betrekking onder onderhavige opdracht, namelijk het het ontwikkelen en uitvoeren van een Overheidsbrede Cyberoefening.	

Nr.	Betreft	Vraag
81.	Aanbestedingsleidraad – Blz 8 – Bovenstaande onderdelen dienen te worden aangeboden door het door opdrachtnemer gekozen en beheerd platform	<ul style="list-style-type: none"> • Wat bedoelt opdrachtgever hier nu exact? Dat opdrachtnemer een eigen website/platform mag aanbieden? Zo ja moet dit dan wel onder de domeinnaam www.weerbaaredigitaleoverheid.nl? Of mag dit ook een andere domeinnaam zijn? • Of bedoelt de opdrachtgever dat website/platform www.weerbaaredigitaleoverheid.nl door opdrachtnemer moet worden geadopteerd en hergebruikt? Zo ja wie is de huidige leverancier/bouwer van deze website/platform? Kan deze partij opdrachtnemer toegang geven en

		<p>onbeperkte rechten voor het beheer, onderhoud en doorontwikkeling?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graag duidelijker en specifiek omschrijven wat bedoelt wordt met beheer, onderhoud en doorontwikkeling van de website/platform. Welke doorontwikkelingen verwacht ICTU? Binnen welke tijdsperiode? Het verzoek om dit duidelijk te beschrijven en een praktijkvoorbeeld te noemen. • Wat bedoelt opdrachtgever precies met 'de mogelijkheid bieden voor sprekers om inhoudelijk informatie over hun sessie toe te voegen en aan te passen'. Moeten sprekers kunnen inloggen op het platform en daar zelf inhoudelijke informatie toevoegen of aanpassen? Zo ja moet een spreker dan andere rechten hebben voor dit platform dan een deelnemer? Hoe is dit nu geregeld? Is het ook een idee om een medewerker van opdrachtnemer deze inhoudelijke informatie (na aanlevering door spreker) te laten toevoegen?
Antwoord	Het aanbieden van een platform is buiten de scope van deze Europese aanbesteding.	

Nr.	Betreft	Vraag
82.	ARVODI-2018, art. 21.3	Wij kunnen slechts aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die redelijkerwijs in verhouding staat tot de opdrachtwaarde van de te leveren werkzaamheden. Bent u bereid de staffel dusdanig aan te passen zodat meer wordt aangesloten bij de opdrachtwaarde? Zo nee, kunt u dit dan motiveren?
Antwoord	Niet akkoord. In de staffel van art. 21.3 ARVODI 2018 is reeds rekening gehouden met een limitering van de aansprakelijkheid. Daarnaast achten wij het niet opportuun om de aansprakelijkheid nog verder te beperken, daar partijen op grond van de wet in beginsel onbeperkt aansprakelijk gesteld kunnen worden en ICTU daarom reeds een deel van de door Opdrachtnemer veroorzaakte schade zelf moet dragen en/of moet bekostigen uit gemeenschapsgeld.	

Nr.	Betreft	Vraag
83.	ARVODI-2018, art. 24.1/24.2	Wij maken bij onze dienstverlening gebruik van tools, methoden en technieken en best practices die reeds bij andere klanten zijn ontwikkeld en voortdurend worden doorontwikkeld bij de uitvoering van opdrachten en die geschikt of bestemd zijn voor breder gebruik dan uitsluitend in de betreffende opdrachtsituatie. Dat is onderdeel van onze knowhow. Om (onbedoelde) overdracht van rechten hierop te voorkomen, vinden wij het van groot belang om dit expliciet op te nemen. Daarnaast achten wij het redelijk dat de rechten op de resultaten van de voor Opdrachtgever verrichte diensten zullen overgaan zodra alle facturen zijn betaald.

		<p>Wij verzoeken u in dit kader akkoord te gaan met de volgende toevoeging: "Alle rechten van intellectueel eigendom op de in het kader van de uitvoering van de Diensten door Opdrachtnemer ter beschikking gestelde (hulp)programmatuur, apparatuur en/of andere materialen, waaronder doch niet beperkt tot analyses, ontwerpen en documenten dan wel anderszins, een en ander in de ruimste zin des woords, berusten bij Opdrachtnemer en/of diens licentiegevers. Voor zover van toepassing verkrijgt Opdrachtgever hierop een niet-overdraagbaar en niet-exclusief gebruiksrecht. Opdrachtgever is slechts gerechtigd tot het hiervoor bedoelde gebruiksrecht indien en voor zover dit noodzakelijk is voor het doel waarvoor dit recht is verstrekt en Opdrachtgever zal de programmatuur en/of andere in de eerste volzin bedoelde zaken niet verveelvoudigen of anderszins (doen) gebruiken. Alle voor overdracht vatbare rechten van intellectueel eigendom, welke ontstaan in het kader van de te leveren Diensten, zullen worden overgedragen aan Opdrachtgever nadat Opdrachtgever alle bedragen die hij in het kader van de uitvoering van de Diensten verschuldigd is aan Opdrachtnemer volledig en tijdig heeft voldaan."</p> <p>Bent u hiertoe bereid? Zo nee, kunt u dit dan motiveren?</p>
Antwoord	<p>Niet akkoord. In art. 24.3 ARVODI 2018 is reeds een bepaling opgenomen, waarin staat dat bestaande (tools, methoden en technieken en best practices vraagsteller), niet aan ICTU toekomende IE-rechten, verleend worden aan ICTU d.m.v. een gebruiksrecht. Hiermee is al onderkend dat de auteurs- en databankenrechten het eigendom van de Opdrachtnemer zijn. Echter, betreft het een nieuwe opdracht met daaruit volgende resultaten waar IE-rechten uit voortkomen. De opdracht is op initiatief van ICTU en zonder de opdracht zouden deze IE-rechten niet bestaan. Ook wenst ICTU de resultaten van de opdracht zonder beperking te gebruiken, ook in de toekomst.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
84.	ARVODI-2018, art. 26.2	Als beursgenoteerde onderneming en op basis van de afspraken met onze verzekeraar kunnen wij geen inzage geven in onze volledige verzekeringspolis. Wel kunnen wij u een kopie verstrekken van het door de verzekeraar afgegeven certificaat waaruit blijkt dat de omvang van de verzekeringsdekking voldoet aan de door u gestelde minimumeis. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, kunt u dit dan motiveren?
Antwoord	Ja, een schriftelijke verklaring van de verzekeraar volstaat.	